

Asia: VN/18947/2022-SM-46

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

1.

Yleiset huomiot CER-direktiivin kansallisesta toteuttamistavasta, kuten esimerkiksi viranomaistoiminnan järjestämisestä ja valvontamallista

Suomen Erillisverkot Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi. Suomen Erillisverkot Oy pitää hyvänä, että yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria suojataan tarkoituksenmukaisella tavalla, varaudutaan ennakolta häiriöihin sekä parannetaan häiriönsietokykyä. Suomen Erillisverkot Oy pitää kannatettavana tilannetta, jossa valtio pystyy hahmottamaan yhteiskunnan toimintakyvyn kannalta kriittiset toimijat sekä saa näkymän näiden toimijoiden varautumisen tilaan.

CER -direktiivin kansallisessa toimeenpanossa on kuitenkin tarpeen tunnistaa ne kriittiset toimijat, joiden toimintaan sisältyy jo muusta lainsäädännöstä johtuvia varsin laajoja ja kattavia vaatimuksia jatkuvuuden varmistamiseen ja varautumiseen liittyen. Tällaiset toimijat tulisi lähtökohtaisesti sulkea CER -direktiivin kansallisen toimeenpanon ulkopuolelle.

2.

Soveltamisalaa koskevat huomiot, kuten esimerkiksi kriittisen toimijan määrittäminen ja kriteeristön kattavuus

Suomen Erillisverkot Oy ja sen tytäryritykset ovat toimijoita, jotka tarjoavat palveluja lähtökohtaisesti julkishallinnon toimijoille, jotka harjoittavat toimintaa kansallisen turvallisuuden, yleisen turvallisuuden, puolustuksen tai lainvalvonnan alalla. Suomen Erillisverkot Oy:lle on annettu julkinen hallintotehtävä muun muassa Julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetussa laissa (10/2015), jota sovelletaan julkisen hallinnon turvallisuusverkkoon ja sen palvelujen käyttöön sekä muuhun turvallisuusverkkotoimintaan.

Turvallisuusverkko on valtion omistuksessa ja hallinnassa oleva viranomaisverkko, joka täyttää korkean varautumisen ja turvallisuuden vaatimukset ja johon kuuluu viestintäverkko ja siihen välittömästi liittyvät laitetilat, laitteet ja muu infrastruktuuri sekä turvallisuusverkon yhteiset palvelut. Lain tarkoituksena on normaalioloissa ja niiden häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa varmistaa valtion ylimmän johdon ja yhteiskunnan turvallisuuden kannalta tärkeiden viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistoiminnan edellyttämän viestinnän häiriöttömyys ja jatkuvuus sekä turvata päätöksenteossa ja johtamisessa tarvittavan tiedon käytettävyyttä, eheys ja luottamuksellisuus.

Julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain 2 luvun 12 §:n mukaan valtion kokonaan omistaman Suomen Erillisverkot Oy -nimisen osakeyhtiön on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muilla toimenpiteillä huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Sen on osallistuttava maanpuolustukseen liittyvään varautumisen suunnitteluun sekä yhteiskunnan varautumista ja valmiuden kohottamista koskeviin, normaaliolojen häiriötilanteiden tai poikkeusolojen toimintavalmiutta edistäviin harjoituksiin yhteiskunnan turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ohjauksessa. Varautumisvelvollisuuteen sisältyvän suunnittelu- ja harjoitteluelvoitteen avulla pyritään sovittamaan yhteen puolustusvoimien ja muiden turvallisuusviranomaisten laissa säädettyjä maanpuolustus-, varautumis- ja valmiustehtäviä sekä palveluntuottajan laissa säädettyjä varautumisvelvollisuuteen liittyviä tehtäviä. Siten varaudutaan esimerkiksi maanpuolustuksen kannalta uhkaaviin tilanteisiin kuten verkkohyökkäyksiin, tiedustelutoimintaan, sodan uhkaan liittyvään toimintavalmiuden kohottamiseen ja aseelliseen hyökkäykseen.

Suomen Erillisverkot Oy:n tämän hetkinen toiminta sisältää jo toimialasta johtuen varsin laajat ja kattavat vaatimukset jatkuvuuteen ja varautumiseen liittyen. Suomen Erillisverkot Oy katsoo, että yrityksen toiminta on tunnustettu kriittiseksi toiminnaksi ja toiminnassa on otettu huomioon palveluiden häiriönsietokyvyn turvaamisen liittyvät näkökulmat. Tästä syystä johtuen CER -direktiivin kansallinen täytäntöönpano ei tuo enää uutta lisäarvoa Suomen Erillisverkot Oy:n omaan toimintaan liittyen.

Suomen Erillisverkot Oy pitää tärkeänä, että NIS2 -direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa linjatut soveltamisalan ulkopuolelle jätetyt kansalliseen turvallisuuteen liittyvät toimijat tullaan huomioimaan myös CER-direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa samojen periaatteiden mukaisesti. Mikäli NIS2 -direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle on tarkoitus jättää turvallisuusverkkotoimintaan liittyvät palveluntuottajat ja -käyttäjät, tulee tämä poissulkeminen tehdä myös CER -direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa.

CER-direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa tulisi huomioida Suomen Erillisverkot Oy:n ja sen tytäryrityksien tuottama kansalliseen turvallisuuteen liittyvä erityistehtävä ja sen perusteella ne tulisi sulkea pois CER-direktiivin kansallisen soveltamisalan ulkopuolelle. Poissulkeminen tulisi tehdä riittävän selkeästi ja ymmärrettävästi.

3.

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot, kuten esimerkiksi yhteiskunnalliset vaikutukset, taloudelliset vaikutukset yrityksille, hallinnollinen taakka ja muut kustannukset sekä vaikutukset yritysten toimintaan

Suomen Erillisverkot Oy pitää haastavana tilannetta, jossa yrityksen asemaa turvallisuusverkkotoimintaan liittyvänä toimijana ei tunnisteta ja CER -direktiivi tulisi kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä sovellettavaksi Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryrityksiin. CER direktiivin soveltamisen suurin merkitys lienee Suomen Erillisverkot Oy:n kannalta siinä, että yritys määrittellään CER -direktiivin mukaiseksi kriittiseksi toimijaksi, jolloin NIS 2 -direktiivi tulisi sovellettavaksi yritykseen.

Tulkinnanvarainen NIS2- tai CER -direktiivin kansallinen soveltaminen voisi johtaa siihen, että kansallisen sääntelyn soveltaminen kohdistaisi Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryrityksille vaatimuksia, jotka ovat ristiriidassa Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryrityksiin kohdistuvan muun lainsäädännön ja sopimusvelvoitteiden kanssa. Erityisen haastavana koetaan tilanne, jossa Suomen Erillisverkot Oy:n kansallista turvallisuutta tuottavaan asiakkaaseen NIS2 – tai CER -direktiiviä ei sovelleta, mutta Suomen Erillisverkot Oy:llä tai sen tytäryrityksellä olisi NIS2- ja CER -direktiivin asettamia vaatimuksia esimerkiksi raportoinnin suhteen.

4.

Valvontaa koskevat huomiot

Mikäli CER -direktiivi tulisi jostakin syystä sovellettavaksi Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryritysten toimintaan, ei valvonta saa vaarantaa Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryritysten asiakkaiden luottamuksellisia tietoja.

5.

Laiminlyöntimaksua koskevat huomiot

Ei Kommentoitavaa.

6.

Miten arvioitte turvallisuus selvityslakia koskevan esityksen tarpeellisuutta ja muotoilua? Millaisia turvallisuusvaikutuksia esityksellä olisi?

Perusmuotoisten turvallisuus selvitysten laajentaminen tehtäviin, joissa selvityksen kohteena oleva henkilö voi vaarantaa salassa pidettävien tietojen käytöllä vaarantaa valtion turvallisuutta tai muuta merkittävää yleistä etua on kannatettava asia. Siitä voidaanko nämä esityksen mukaisesti ”erikseen mainitsemalla” kirjata voidaan olla eri mieltä. Ehkä tavoitteena olisi hyvä olla yleismuotoisempi muotoilu.

7.

Miten arvioitte satamien turvallisuus selvityksiä koskevan esityksen tarpeellisuutta ja muotoilua? Millaisia toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia esityksellä olisi? Millaisia turvallisuusvaikutuksia esityksellä olisi?

Ei Kommentoitavaa.

8.

CER-yleislain 28 §:ään liittyen, miten arvioitte säännösehdotuksia, jotka koskevat muiden EU-jäsenvaltioiden rikosrekisteritietojen käyttämistä kriittisen toimijan työntekijästä tehtävässä turvallisuusselvityksessä (1. lakiesityksen 28§ sekä 3. ja 4. lakiesitys)?

Ei Kommentoitavaa.

9.

Muut huomiot

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Koljonen Anne
Suomen Erillisverkot Oy